

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 108. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, május 12.

A felirati vita vége.

Nagybecskerek, május 12.

A képviselőházban tegnap véget ért a felirati vita. A többség elfogadta a koalíció feliratát s ezzel a képviselőház hivatalos dokumentumává vált ez az írásmű, a legutóbbi idők nagy politikai fordulatainak írott foglalata. Ez kétségtelenül nevezetes mozzanat a mai idők történetében, olyan mozzanat, a melytől a jelen helyzet kialakulása függ s a mely a messze jövő fejleményeiben is megéreztetni majd hatását. Az csak a kérdés, hogy a vita, a mely a felirati javaslatot hánytavetette meg minden oldalról, milyen tanulságokkal szolgált, mennyiben egészítette ki a javaslat hiányait, vagy világította meg homályosságait. Nos, a felirati vita ebben az irányban két szembeötlő utmutatással szolgál.

Az első tanulság az, hogy a koalíció megmaradt azon az álláspontján, mely szerint a válság lényegét képező kérdések részleteibe nem megy bele. Igaz ugyan, hogy ezekben a kérdésekben mindenek felfogása szerint éppen a részletek a fődolog s az elviek törvényekben megsabott, nagyobb részt nem is vitatott dolgok, úgy hogy tulajdonképpen az ország érdekében, a kibontakozás előmozdítására kívánatos lenne szabatosan meghatározni a koalíció részletes programját. Az ilyen világos, félremagyarázhatatlan programnak az a természete, hogy kizárja a hosszúság alkudozást, tisztázza a helyzetet, felvilágosítja az összes faktorokat s nem utolsó sorban az ország közvéleményét.

A koalíció azonban, úgy látszik, másként itéli meg a dolgot. Attól tart, hogy illetően határozott állásfoglalással megnehezítené a kibontakozást, megkötné a maga kezét s esetleg lehetetlenné tenné a koronával való megegyezést.

Am ha a koalíciót e tartózkodásában semmi más nem vezeti, csak az ország érdekében sürgős kibontakozásért való

aggodalom, ha arra gondol, hogy programjának pusztán általános jelzésével szabad tárgyalási teret hagy az illetékes tényezőknek a részletek dolgában, akkor ezt a taktikát, mint a politikai mérséklet és óvatosság bizonyosságát meg lehet érteni és el is lehet fogadni. Csak úgy legyen, hogy a felirat a koronánál valóban a mérsékletnek ezt a benyomását keltse s lehetővé tegye a válság megoldását. Ha ez be fog következni, akkor az ország javára kívánhatja mindenki, hogy a koalíció illetően törekvését siker koronázza s a kibontakozás alapjainak megállapításánál a koalíciónak most kifejezett mérséklete teljességgel érvényesüljön.

Ez a felirati vita első és nevezetes tanulsága.

A másik a szabadelvűpártra vonatkozik. A vita során bebizonyult, hogy a szabadelvűpárt és a sorából alakult kormány eddigi elveinek teljes fentartása mellett is elismeri a képviselőház új többségének jogát, tudatában van annak, hogy kisebbségben van s teljes lojalitással vallja, hogy ezentul más szerepre van hivatva, mint amilyent eddig betöltött. Ez a lojalitás megnyilatkozott a szabadelvűpárt összes szónokainak felszólalásában, megnyilatkozott a kormány ismételt lépéseiben, amelyekben ideiglenes ügyviteli kötelessége alól való fölmentését kérte a koronától, megnyilatkozott a párt legutóbbi állásfoglalásában, amikor a helyes parlamentáriszmus és alkotmányos gyakorlat védelmére, maga is a legnagyobb nyomatékkal nyilvánosan támogatta a kormány fölmentést kérő lépéseit, mert a szabadelvűpárt a maga és az ország érdekében valóban tartja azt, hogy a jelenlegi felemás helyzetnek mielőbb vége legyen.

A megyei és gyámpénztári iratok kiselejtezése. A belügyminiszter körrendeletet intézett a vármegyei törvényhatóságokhoz és megyei árvaszékhez a vármegyei és gyámpénztári pénzkészletre és számvitelre vonatkozó naplók, fő-

könyvek és okmányok selejtezése tárgyában. Több oldalról ugyanis kérdés merül fel az iránt, hogy a vármegyei és gyámpénztári pénzkészletre és számvitelre vonatkozó naplók, főkönyveket, mellékleteket és egyéb iratokat meddig kell őrizni és mikor vehetők azok selejtezés alá: a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendeli most a belügyminiszter, hogy az említett okmányok selejtezésénél általában az idevágó pénzügyminiszteri körrendeletben foglalt szabályok szerint kell eljárni; a gyámpénztári főkönyveket azonban minden esetben az utolsó bejegyzéstől számított 40 évig, a gyámpénztári naplók és mellékleteiket pedig 30 évig kell megőrizni. A vármegyei levéltárba beszolgáltatott főkönyvek és iratok kiselejtezése — az előirt határidő letelte után — a vármegyei levéltári anyag kiselejtezésével egyidejűleg történik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Május 14. Számonkérő tisztizsék délelőtt 10 órakor a főispáni kisteremben.
„ 14. A torontáli jegyző-egylet közgyűlése délután 4 órakor, — választmányi ülés d. e. 10 órakor az alispáni kisteremben.
„ 15. Tavasz közgyűlés.
„ 15. Jegyzői nyugdíjgyűlés d. u. 4 órakor.
„ 28. A torontáli tudóvszelleles egyesület alakuló közgyűlése délelőtt 10 órakor a vármegyei ház nagytermében.

— A megyei állandó választmány tegnap délután ülést tartott dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével, a melyen a tavasz közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítette elő. A választmány ma délután folytatta munkálkodását.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Paulinyi Gyula és Filyó György okleveles tanítókat a lajosfalvai községi elemi iskolához rendes tanítókká kinevezte.

— Új tisztí orvosok. A Budapesten legutóbb megtartott tisztí orvosi vizsgálatokon Renniech János bogárosi körorvos, a Kolozsvártott megtartott tisztí orvosi vizsgálaton pedig Prosteán Oktáv verseci magánorvos és Schultz József glioni körorvos nyertek képesítést.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A próságok.

I.

Az öreg asszony.

A tavasz nap sugar minden embert kicsait a városból.

Az utcák tele voltak sürgő-forgó emberekkel s mindenki meghatott, emelkedett hangulatban volt.

Mindenki lázasan sietett ki a városból a kapuk előtt elterülő térségekre. Pedig a természetben még nem igen jelenkezett a várva-várt tavasznak a befolyása.

A gyalogutak mentén sarjadzó zsenge fünek jóformán még nem volt semmi zsiara, a fák még kopaszak voltak s csak a gesztenyefákon ütögett a rügy. A levegő azonban tele volt tavasz illattal, mondhatni a tavasz ott lebegett a föld fölött. A levegő tiszta, langymeleg volt, tele pacsirtákkal, melyek tuláradó szívvél énekeltek.

A nyilvános liget felé vezető uton, hova a

vasárnapiasan kiöltözöködött tömeg özőnlött, egy vén asszony kuporgott. Ruházata vásott, rongyos volt. Előrehajolt s két kezével átkulcsolta a térdét. Öreg, ráncos, napégette, kemény, csontos kezek voltak, olysnok, mint egy ledől fának a korhadt ága. Fejét lehorgasztotta s néhány szürke hajtincs vegyült el a foltos kötény ráncai közé. A meleg nap sugarát jól látszott tenni a fáradt, elcsigázott vén kezeknek.

Az öreg asszony lábánál egy gyermek játszadozott. Egy cserépdarabbal fölkaparta a földet, azután egyenesen kockákra osztotta. Játékába elmerülve nem törődött az öreg asszonnyal, viszont az sem ügyelt rá komoly töprengéseiben.

A közönség csoportokban ment el előttük. Mintha az egész város kivonult volna, hogy a tavasz napot élvezze. S az egész város elvonult az öreg asszony előtt, aki mozdulatlanul kuporgott a földön, szürkülő fejét foltos kötényébe rejtve, kezeit térdén görcsösen összekulcsolva, melyek szinte magukba szívni látszottak a nap meleg sugarait.

Ki lehetett ez az asszony s miért ült ott úgy, mintha kővé lett volna meredve?

Koldusszony nem volt, talán a gyermek-

nek dadája? Vagy a nagyanyja? Talán így szokta a tavasz nap sugarainak jótéteményét élvezni? Vagy talán akkora volt a fájdalma, hogy még a jótékony arany napsugarakat sem volt képes elviselni? Hogy csak kidolgozott, kérges kezét nyújtotta feléjük. Lehet, hogy boldognak érezte magát ebben a lethargiában; de lehet az is, hogy józút aludt s az a dráma, melyet megpillantásakor sejtettem, voltaképpen csak az én fantáziámban létezett.

Magam sem tudom miért, de ennek a különös öregnek a látványa fájdalmasan hatott rám. Mintha az egész emberiséget láttam volna elcsigázva, agyongyötörve, agyonhajszolva, szégyelve azt, hogy mekkora eredménytel jár a munkája s fonnyadt kezeit mégis egyre a nap sugarai felé nyújtogatta...

S a pacsirták énekeltek s a napsugarak tovább árasztották a meleget.

II.

Premiére előtt.

Ott állt a félhomályba borult színpadon. A függöny leselkedő lyukján lenézett a nézőtérre, mely csak lassan kezdett megtelni. Nem azért,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.** — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 — koronáért kapható. — **Figyeljünk, hogy minden üveg alantl óeggel legyen ellátva:**

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Bazel (Svájc).

— **Dr. Klein Mór jubileuma.** Már jelentettük, hogy a nagybecskereki izraelita hitközség f. hó 21-én ünnepli meg dr. Klein Mór főrabbi jubileumát. A rendezőség közli, hogy ez alkalommal a hölgyközönség csak számozott belépti jeggyel juthat a zsinagógába. A jegyek kiosztását Mayer Aurél, a Közgazdasági bank vezérigazgatója magára vállalta szíveségből s a jegyek így folyó hó 16-ától kezdve bezárólag 19-éig nála kaphatók.

— **Szerkesztőváltás.** A Zsombolyán megjelenő „Zsombolyai Zeitung” kiadásában és szerkesztésében legközelebb változás áll be, a mennyiben a Wunder Rezső tulajdonát képező lapot ifj. Koch János, az ottani takaré- és hitellegyet igazgatója vette meg, aki felelős szerkesztője is lesz a lapnak.

— **A „József” kórház kibővítése.** Torontálvármegye kórházi bizottsága ma délelőtt 11 órakor Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, a melyen a nagybecskereki „József” kórháznak egy tüdővészesek pavillonjával való kibővítését tárgyalták. A mai ülésen jelen voltak: Dr. Haidegger Lajos, dr. Weiserschan József, dr. Fialowski Béla, dr. Nónay Pál, Knáb Ádám és dr. Balás Iván, mint a bizottság jegyzője. A bizottság elhatározta, hogy a tüdővészesek pavillonjára, melynek létesítését annak idején a vármegye törvényhatósága elvben kimondotta, sőt már a miniszter is jóváhagyta, 100,625 koronát irányoz elő, mely összegre az 1%-os kórházi adó szolgál fedezetül.

— **A nagybecskereki löverseny.** A nagybecskereki löverseny-intézőség felkéri mindazokat az urakat és hölgyeket, akik gyűjtőívét kaptak, szíveskedjenek azokat Bánlaky András t. m. árvaszközi ülnök, Nagybecskerek, (megyeháza) címére beküldeni.

— **A kultúregyesület ülése.** A torontálvármegyei magyar köznevelődési egyesület igazgatósága holnap, május 13-án, szombaton délután fél 5 órakor a vármegyeház alispáni kistermében ülést tart, melynek tárgyai: 1. A nagybecskereki leánykonviktus ügye. 2. Jutalomkönyvek a vizsgákra. 3. Tanítói jutalmazások. 4. Esetleges más ügyek.

— **A városi előfogatás.** A vármegyei áll. választmány tegnap tárgyalta Nagybecskerek város képviselőtestületének határozatát, amelylyel a városi előfogatást Krpucsán Szávára, az eddigi előfogatásra bízta. A határozatot megfeleltették, a megyei állandó választmány azonban a felelősség elutasításával a határozatot jóváhagyásra ajánlja a törvényhatóságnak.

— **Az esős szentek.** A fagyosnak elkeresztelt jámbor szentek ügylátászik az idén le akarják cáfolni félelmetes jelzőjüket és úgy gondolják, hogy ha már nem lehetnek el valami jelző nélkül, akkor áldásosabbat vesznek magukra. A

fagyos szentek az idén esős-szenteknek igyekeznek s bizony ennél áldásosabb emléket aligha hagyhatnának maguk után, minthogyha a fagy helyett bő nedvességgel hintenék tele a földet. Pongrác, aki ma ünnepli névnapját, esősöppekkel köszöntött ránk s reméljük, hogy az ő példáját követi Szervác és Bonifác is s mi úgy szólunk majd róluk az idén: A derék esős-szentek.

— **Meteor az időről.** „Meteor”-tól most érkezett a legújabb időjelzés. Azt mondja, hogy a fagyos szentek első napján, pénteken, kevés lehülés várható és némi eső is. Az ő megfigyelése szerint Pongrác, Szervác és Bonifác, ez a küszöbön álló három veszedelmes nap, az idén nem hoz fagyot. Május 27-ig állandó időre van kilátás, amit követően a 17-18-iki esőnap esős jellegű, de nagyobb mérvű esőzésre akkor sem igen számíthatunk. Igen változatosnak ígérkezik a hó vége 22-től egész 30-ig s ebbe az időközbe esik a bolygók részéről hideg, esős, esetleg fagyos jellegű 24-26-iki esőnap. Junius hó eleje változatos, csapadékos jellegű lesz, 4-től a hó közepéig meleg. Ezután a meleg gyengül és esőt hoz. 22-én újra meleg idő áll be, utána pedig esős lehülés, eső és szél várható.

— **A tartalékos földművesek.** A mezőgazdasággal foglalkozó, fegyvergyakorlatra kötelezett hadseregbeli és honvédtartalékosoknak és póttartalékosoknak a fegyvergyakorlat alól leendő fölmentése, illetőleg annak valamely későbbi időre leendő elhalasztása iránt benyújtott kérvényeknél azt tapasztalta a honvédelmi miniszter, hogy a véleményadásra, illetőleg a felforgó körülmények igazolására hivatott járási tisztviselő véleményezési, illetőleg igazolási záradékából a legtöbb esetben nem tűnik ki világosan a fegyvergyakorlat alól kért fölmentésnek, illetőleg annak valamely későbbi időre kört elhalasztásának szükségessége, vagy hogy a kérvényezőnek a foglalkozására való tekintettel, ez a kérelem tényleg méltánylat érdemlő-e vagy sem. Ennek következtében elrendeli a miniszter, hogy a fentemlített kérvények a jövőben az erre illetékes közigazgatási hatóságok által akként láttassanak el az előirt igazolással és lehetőleg feltüntetésével a fölmentésre alapul szolgáló körülmények időtartamának, hogy a fölmentés vagy elhalasztás indokoltasága az erre illetékes parancsnokságok által minden esetben biztosan és haladéktalanul megállapítható legyen. Ez a rendelkezés a mezőgazdasággal foglalkozó, de külföldön tartózkodó tartalékosokra és póttartalékosokra nem alkalmazható, mert a külföldön tartózkodó és a fegyvergyakorlat alól fölmentést kérő tartalékosoknál és póttartalékosoknál az illető felekre van bízva, hogy a fölmentés szükségessége iránti állításukat kellőleg igazolják, illetőleg ott, ahol es. és kir. képviselői hatóságok vannak, ezen igazolásokat azok által hitelesítettessék.

— **Lelőtt család.** Veszedelmes csalásonak jött a nyomára a nagybecskereki rendőrség. Néhány nappal ezelőtt történt ugyanis, hogy egy Nyitrai János nevű magyarittobai illetőségű foglalkozás nélküli embert a klekki országúton revolverből háromszor megölték s Nyitraiak

még a lövések után is volt annyi ereje, hogy bevánszorgott Klekkre s ott jelentkezett a község-házánál, ahonnan azután az itteni József-közközházba szállították a súlyosan megsebesült embert. Az eset természetesen nem maradhatott titokban, hanem arról tudomást vett a rendőrség is, mely azonnal kihallgatás alá vette Nyitrai, aki némi habozás után bevallotta, hogy egy Gera Pál nevű titeli ember lőtte meg, akit ő és Kovrity Ádám kécsai csavargó ruful becsaptak. Nyitrai ugyanis már régebbi idő óta érintkezik Kovritytal, akiről tudja, hogy csalásokból él s a züllött ember rábeszélésére szövetkezett is vele s azóta együtt csalták a világot. Így legutóbb Gerára vetették ki a halójukat. Ez alkalommal Nyitrai a közvetítő szerepét játszotta, amennyiben rábeszélte Gerát, hogy vásároljon Kovritytól hamis pénzt, amelyet azután nagy haszonnal értékesíthet. Gerának tetszett a terv s a mult szombaton be is jött Nagybecskerekre s itt Nyitrai révén délután 2 óra tájban a Rózsa-szálloda előtt találkozott is Kovritytal, akinek 160 koronát adott át azzal a kikötéssel, hogy Kovrity ezért tartozik neki 480 korona értékű hamis pénzt adni. Kovrity át is vette a 160 koronát s azt mondta Gerának, hogy a hamis pénz most nincs nála, hanem délután 6 órakor egy előre megállapított helyen majd át fogja azt neki adni. Gera semmi rosszat nem gyanítva, elvált a két csalótól s délután 6 órakor pontosan meg is jelent a megállapított helyen, ott azonban sem Nyitrai, sem pedig Kovrityt nem találta. Mintegy órai várakozás után meggyőződött arról, hogy csalásnak esett áldozatul. Az egész városban kereste a két embert, a kik megfosztották őt pénzétől, de nem tudott rájuk akadni sehol, mert Kovrity még a délutáni vonattal elutazott Nagybecskerekéről. Már késő este volt, midőn Gera a klekki országúton véletlenül találkozott Nyirivel, a kit keserű szemrehányásokkal illetett, majd szóváltásba kerültek egymással, miközben Gera revolvert rántott s alig két lépéssel háromszor rálőtt Nyirire, a ki a golyóktól találva összeesett, később azonban nagy erőfeszítéssel sikerült neki Klekkig jutni, a honnan azután a kórházba szállították. A rendőrségnek időközben sikerült a két másik bűnöst is elfogni, a kik ellen a kir. ügyészség most bünvádi feljelentést tett.

— **Gyilkosság fényes nappal.** Véres eset történt a napokban fényes nappal Nagyikindán. Mint ugyanis onnan jelentik, Vukity Szilvó kikindai munkás a minap délután összekapott egyik pajtásával Davidov Axentievvel. Pillanat alatt mindketten kést rántottak, de míg Vukity csak a karján sérült meg, szerencsétlen ellenfele a mellebe három szurást kapott, melyek a tüdőt járták keresztül. Davidov, aki különben többszörösen büntetve volt, nyomban meghalt, Vukityt letartóztatták.

— **Tűzek.** Mint Nagyikindáról írják, Toliczky Cséda ottani gazda III. negyedbeli nád-tetőzetű háza hétfőn délután kigyulladt és a tetőzet elégett. A ház biztosítva volt.

Nagykomlóson vasárnap este Palku Juon és Milentie szárazmalma tűzet fogott, mely csakhamar a szomszéd udvarában levő istállóra is átesapott. Ugy a malom, mint az istálló is teljesen elégett.

— **Hamis egykoronások Kikindán.** A nagyikindai rendőrség konstata, hogy újabb időben ismét feltűnő módon elszaporodtak Kikindán a hamis egykoronások, melyek ezáltal oly kitűnően vannak utánozva, hogy a valóditól alig lehet megkülönböztetni. A felirat, sőt a körirat is jól van utánozva, de még a csengése is jó, csak a fakó ólomszürkés külsejük árulja el hamis voltukat. A hamis koronások gyártóit erősen nyomozzák.

— **Aki utcaajtót lop.** Mint Pancsováról írják, Turszki-Markov István ottani lakos a minap éjjel Golucorbin Mladen honv. őrmester házáról az utcaajtót ellopta. A csendőrség ki nyomozván a bűnöst, az az ajtót szépen visszavitte és helyére tette.

— **Halál az utcán.** Czechmeister Lajos, a nagyikindai beteggyógyító pénztár pénztárnoka tegnap délen hirtelen meghalt. Még délelőtt teljes egészségben látta el hivatalát s alig félóra rá az utcán összerogyott és meghalt. Minden valószínűség szerint szívizékhűzés ölte meg. Elhunytát neje gyászolja, kit alig hat hét előtt vezetett oltárhoz.

A Horgony-Pain-Expeller (Richter-féle Lini-ment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, esznál stb-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórna, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmazható bedörzsölésként az influenza ellen is és 100 fillér: á 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Pain-

mintha trémázott volna, hanem mert nagyon kényelmetlenül érezte magát. Szerette volna, ha már fölhangzott volna a zene, szerette volna, ha már fölhuzták volna a függőnyt, szerette volna, ha a darabját egyáltalán nem játszották volna. Ez a gondolat hirtelen kétségbeesett erővel ragadta meg. Ugy kapaszkodott belé, mint a haladók a szalmaszálhoz s el volt határozva, hogy ezt a gondolatot tette is váltja.

Ahogy megfordult, látta, hogy darabjának személyesítői már türelmetlenül várakoznak. Jelmezekben s erősen kifestve a színpad félhomályában nagyon kísértetiesen néztek ki. Ugy rémlett neki, hogy nem olyanok voltak, mint aminőknek őket elképzelte s nem azok az alakok voltak, melyek az éj csendes óráiban íróasztala előtt megjelentek s álmait benépesítették. Azok ott be voltak festve a szemöldökükig, mely alatt szemük olyan volt, mintha fekete üregből néztek volna ki. Ahogy éppen ismerős arcot keresett, belépett az igazgató. A költő épp hozzá igyekezett s meg akarta neki mondani — neveléses dörösz — hogy a darabját ne adják, nem akarja, nem engedi meg, mert nem ő írta. Misztifikálta a közönséget és az igazgatóságot s másnap reggel öngyilkos lesz. S isten tudja, hogy még miket akart volna összebeszélni.

Alig tett két lépést, a színpalak mögül a rendező bujt ki s valamit gyorsan sugott az igazgatónak. A zenekar rákezdte, mit azonban megzavart az ülések deszkájának föl-lecsapdosása, a halk moraj, a ruhák és színlapok suhogása, a törzsvendégek és jegybérlők különös üdvözlése. Nem vette le szemét az igazgatóról. Majd ha elvégzi a rendezővel való beszélgetését, majd odalép hozzá s elmondja neki a mondandóit. A rendező valamit magyarázott, az igazgató közö-

nyösen hallgatta, a zenekar játszott a függőny mögött. Ugy érezte, hogy meg kell bolondulnia. Ugy rémlett neki, mintha nem lenne szerzője annak a darabnak, melyet annyi akadály leküzdése után végre színre akarták hozni; úgy képzelte, hogy mindazokat a jeleneteket, melyektől nagy sikert várt, nem ő szerkesztette volna, hanem az egyiket Shakespeareban, a másikat Goethénél, a harmadikat Sardounál olvasta. Olybá tűnt föl neki, mintha azok a gondolatok, melyeket a hőse szájába adott, mindennapi, sekélyes, banális gondolatok volnának. Lelki szemével előtt végigvonult az egész kézirat s rémülettel érezte, hogy jobb lett volna ő helyett a barátai-val teázni hosszú téli esteken.

A rendező eltávozott s a gépmeister foglalta el a helyét. Aggódó arccal mutatott a színpad háttérébe, hol az igazgató nagy részvétet kifejező arccal állott s megrémültnek látszott. Diadal! Talán történt valami? Talán szerencsétlenség? Talán az egyik színész megölte magát szerencsétlen véletlen folytán, ha ugyan nem tűz ütött ki a deszkákon.

Ha igaz lenne! Akkor meg lenne mentve. A gépmeister is eltávozott — a költő az igazgatóhoz rohant — mire harmadszor is megszólalt a harangjel. Idegen, erős kéz ragadta meg a színpalak mögött s a függőnyöket fölhuzták. Vakító fény áradt el szerteszét — a nézőtér elsötétült s ime, a saját szavait már a színészek ajkairól hallotta. — — —

A halántékához kapott — melyet kivert a hideg verejték — de mégis egyszerűen jól érezte magát. A nagyon erős fény öntudatra keltette s megmentette.

Jaroslav Vrchlicky.

Expellert, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Az új homo-regius.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből megcáfolják azokat a híreket, mintha a király új homo-regiust bizna meg a válság kibonyolításával.

A képviselőház új bizottságai.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén megalakult szakkbizottságaiban érdekes változások lesznek. A pénzügyi bizottság elnöke, mely azelőtt Falk volt, most Kossuth Ferenc lesz. A közgazdasági bizottság elnöke Apponyi Albert gróf, a honvédelmi bizottság elnöke Thaly Kálmán, előadója Bakonyi Samu, a földmívelésügyi bizottság elnöke Károlyi Sándor gróf, a közigazgatási bizottság elnöke Gulner Gyula, az igazságügyi bizottság elnöke Polónyi Géza, a kérvényi bizottság elnöke Barabás Béla, a közoktatásügyi bizottság elnöke pedig Saághy Gyula.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 12-én. — Távirati tudósítás. —

Budapest, május 12.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen felolvasták a tegnapi elfogadott feliratot, amit azután Justh elnök lepecsételt.

Az elnök indítványára elhatározta a Ház, hogy a feliratot a miniszterelnök útján juttatja a királyhoz.

Végül megválasztották a szakkbizottságokat, melyek az ülés után megalakultak.

A német trónörökös esküvője.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: Vilmos császár tegnap fogadta Kürschner főpolgármestert, a ki referált a császárnak arról, hogyan fogja Berlin városa a trónörökös menyasszonyának bevonulása alkalmával utcáit díszíteni. A dekoráció költségei 150.000 márkát tesznek ki. Ezt az összeget a városi képviselőtestület mai ülésén szavazza meg.

A bécsi alpolgármester.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a tegnapi elhunyt Strobach József, bécsi első alpolgármester utódja Neumayer dr. második alpolgármester lesz. Neumayer helyére valószínűleg Steiner községtanácsos kerül.

Az orosz-japán háború.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hamburgból sürgönyzik: A Belgravia gőzös, mint a negyedik orosz hajóraj első szállító-hajója, május 17-én indul el Liebauból. A szállító-hajók tisztjei és gépészei németek, a legénység német, orosz és skandináv. A hajók élelmet és löszert szállítanak.

Budapest, május 12. (A „Torontál” ered. távirata.) Pétervári jelentések szerint a negyedik balti flotta hajói teljes számban összegyűltek Kronstadtnál. A cár a jövő héten megsemmisíti a hajókat, melyek azután elindulnak Japán felé.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból jelentik, a vezető angol államférfiaknak az angol parlament mindkét házában tett nyilatkozatai megnyugtatták a közvéleményt a semlegesség dolgában. Általánosan elismerik, hogy Franciaország és Anglia nem keveredhetik az orosz-japán konfliktusba, a háborúnak pedig csakis a két hadviselő félre kell szorítkoznia. Rosdesztvenszki admirális már elhagyta az indokinaí francia területet.

A rab cár.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a cár kijelentette, hogy meguntta már a carskoje-szeloj rabéletet s elhatározta, hogy hetenkint kétszer Szentpétervárra utazik. A cár környezete erősen ellenzi az uralkodó elhatározását s a rendőrség is kijelentette, hogy az esetben nem vállal felelősséget a cár életéért.

Meggyilkolt ezredes.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nisni-Novgorodból táviratozzák, Greszner csendőrezredes az éjjel lakása előtt meggyilkolták. Gyilkosa egy Nikifovor nevű nemes.

Kisiklott gyorsvonat.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A tegnap este 9 óra 40 perckor a déli vasút pályaudvaráról elindult karinthiai gyorsvonatot Glogwitz állomásnál baleset érte. A vonat hálókocsija kisiklott, két utas sérüléseket szenvedett, de az első segítség igénybevétele után folytatta útját.

Munkások a tolvajok ellen.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Moszkvából táviratozzák: Tegnap 3000 munkás, a kik a rendőrségnek hirhadt tolvajok elfogadásával segítséget nyújtottak, lerombolták a Kinelev-erőd néven ismeretes gonosztevő-tanyát, agyonrugdaltak egy tolvajt, egy másikat pedig az ablakon át az udvarba dobtak. Az egész házat kikutatták és az összes tolvajokat bántalmazták.

Verekedő szocialisták.

Budapest, május 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az ujonnan alakított huszonkettedik kerületben ma volt a városi képviselőtestület tagjainak választása. A szociáldemokraták és a keresztény-szocialisták között több helyen véres verekedés támadt, melynek csak a rendőrség közbelépése vetett véget.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. május 12.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	18.95	19.10
Pestvidéki új	76	—	—	80	18.80	19.00
Bánsági új	76	—	—	80	18.90	19.05
Bácskai új	76	18.30	18.45	80	—	—
Rozs elsőrendű				14.90	15.00	
„ másodrendű				14.80	14.85	
Árpa takarmány				14.40	15.00	
„ égetni való				14.15	14.40	
„ sörfőzésre való				0.00	0.00	
Zab				14.55	15.95	
Tengeri bálnási				15.30	15.40	
„ másnemű				—	—	
Repce káposzta				—	—	
„ bálnási				—	—	
Kéles				0.00	0.00	

Határidő-üzlet.

Budapest, május 12. (A nagybecskerek Lloyd-társulat táv.) A mai lözsdén a buza ára kissé csökkent. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra)	18.16	—
„ (októberre)	16.72	—
Tengeri (májusra)	15.28	—
„ (júliusra)	14.56	—
Rozs (októberre)	13.70	—
Zab (októberre)	11.80	—

Nyiltér.*

Vegyünk Schweizer-féle selymet!

Kérjen mintát következő tavaszi és nyári üdonságainkból:

Mintázott Habutai, Radium, Taffetas camélion, Rayé, Ombré, Ecossais, Broderie anglaise, Mousseline 120 cm széles, mét. 1.15 koronától kezdve ruhákra, bluzokra alkalmas, fekete, fehér, egyszínű és tarka.

Csak jótállás mellett szállítványozottakat szállítunk közvetlen magánosokhoz vám- és portmentesen, a házhoz szállítva.

Schweizer & Co., Luzern U/27. (Schweiz.)

Seidenstoff-Export — Königl. Hoflieferant

(147a—x.7)

* Az o rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Rohitschi „Styria-forrás”.

Gyógyhatású víz: gyomordaganat és göresők, Bright-féle veselőb, torok- és gégehurut, gyomor- és bélkatarus, húgysav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.

Kitűnő gyógysiker! Orvosilag ajánlva!

Magyarországi főraktár:
Hoffmann Józsefnél, Budapest, Balthary-utca 8.

(429c—2.1)

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak.

Legelőcsőbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóján.

Hajójáratok menetrendje.

1904. május hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.kor, minden csütörtökön reggel 7 óra 30 perc.
2. Indulás Fiuméből Anconába minden szerdán reggel 7 óra 30 perckor és minden pénteken és hétfőn este 8 óra 15 perckor.
3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor és pénteken reggel 7 órakor.
4. Indulás Anconából Fiuméba minden csütörtökön reggel 7 órakor és minden kedden és szombaton este 8 óra 30 p.kor. Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat osztály		Személyvonat III.
			I.	II.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40.00	30.00	16.00
„	Cannes	franc	122.45	87.80	
„	Firenze	„	79.80	58.10	32.50
„	Genova	„	95.55	69.10	38.95
„	Grasse	„	124.60	89.25	
„	Lyon-Perrache	„	134.55	95.70	
„	Marseille	„	144.05	102.40	
„	Milano	„	76.25	55.60	31.05
„	Menton	„	116.30	83.65	
„	Napoli	„	106.85	77.05	43.60
„	Nizza	„	119.00	85.45	
„	Róma	„	80.05	58.25	32.60
„	Torino	„	95.40	69.00	38.90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51.40	37.40	19.50
Berlin	„	márka	103.80	73.50	41.20
Breslau	„	„	80.60	58.00	31.80
Hamburg	„	„	130.20	93.10	54.90

A gőzhajókon egy ágyért két korona után-fizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyel együtt 16 kor.

I. osztály 12 „

III. (fedélzet) 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonat a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárát és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1905. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Modosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalalva—Pancsova és Alibunarra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Modosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

**Használt és gyárilag javított
 cséplőgépek és lokomobilok**

minden nagyságban kaphatók:

HEROLD FERENCNÉL

Nagybecskerek, Temesvári-ut 1615. szám.

395-50.19

2111/905. szám.

462-2.1

Pályázat.

Torontálvármegye bánlakaijársáshoz tartozó Tolvádia községben lemondás folytán üresedésbe jött községi szülésznoi állásra pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 30-ig nyujtsák be.

Javadalmazás 200 korona évi készpénzfizetés és a vármegyei szabályrendeletben megállapított látogatási díjak.

Bánlak, 1905. évi május hó 10-én.

Dr. Kropf,
 h. főszolgabíró.

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)
 Kurländer Imrénél
 — tüzifarakatár —
 Korona-utca 585. szám.

433-x.9

3. ösz. biz. szám 1905.

460-1.1

Hirdetmény.

Alólírott összeíró bizottság az 1898. évi 3300. I. M. E. szám alatt kiadott bel- és igazságügyminiszteri rendelet 4. §-a értelmében közzéteszi, hogy a Nagybecskerek városában lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó pusztán és tanyán lakó is, a ki magyar honos, a folyó évben legalább 26. életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyes állami adót köteles fizetni, amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, husz korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bir, vagy az adózásra való tekintet nélkül legalább 26. életévét betöltött közlístviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, erdész, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül, a ki a középiskolai záróvizsgát letette, folyó évi május hó 15—18-ig az esküdtek alapljstromába való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a városháza nagytermében d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Azok, kik értelmi census alapján kívánnak az esküdtek alapljstromába felvételt, lehetőleg az értelmi censust igazoló okmányaikat is hozzák magukkal.

Az esküdtek névjegyzékébe nem vehető fel az 1897. évi XXXIII. t.-c. 5 §-a értelmében:

1. a ki nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve;
2. a ki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére van ítélve (1878. évi V. t.-c. 56. §-a), az ítéletben megállapított időtartam alatt;
3. a ki szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt áll vagy feltételes szabadságon van;
4. a ki ellen büntett vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat közvetlen idezés vagy főtárgyalás (bűnvádi perrendtartás 268. §. van elrendelve, vagy a ki vád alá van helyezve;
5. aki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy akinek kiskorusága meg van hosszabbítva;
6. aki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt kötelességét teljesíteni nem képes

Továbbá nem vehető fel az esküdtek jegyzékébe az 1897. évi XXXIII. t.-c. 6. §-a értelmében:

1. a miniszter, a fiumei kormányzó, a főispán s Budapesten a főpolgármester;
2. a tényleges szolgálatban levő bíró vagy ügyész;
3. a fegyveres erőnek tartós, tényleges szolgálatban álló tagja (1889. VI. t.-c. 2. §-a), a szabadságolt havi díjas és az ideiglenesen szabadságolt legénység;
4. a rendőri hatóság tagja vagy közege (bűnvádi perrendtartás 85. §.);
5. a pénzügyőrség tagja;
6. a napszámos vagy a szolgál.

Kelt Nagybecskerek városában, 1905. évi május hó 10. napján.

Nagybecskerek város összeíró-bizottságától.

Dr. Perisics Zoltán,
 összeíró-bizottsági elnök.
Bauer Henrik,
 összeíró-bizottsági jegyző.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

A pancsovaival szolgabírósgától.

2025. szám. 1905.

464-1.1

Hirdetmény.

A kiépített franzfeldi és almási községi közlekedési utakra szükséges tartalék kavics szállítása céljából f. évi május hó 24-én d. u. 3 órára hivatalomba zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

Szállítandó összesen 600 m³ kemény fagyálló zuzott kavics, melyből 400 m³ a franzfeldi, 200 m³ az almási uton 2 km-éteres prizmákban elhelyezendő. Vállalkozó köteles az árlejtésen mintát bemutatni és kívánatra a kö származási helyét igazolni.

A szállítandó kömennyiségből 240 m³ a franzfeldi közut utolsó kilométer szakaszára kiszállítva folyó évi június 30-ig átvételre bejelentendő, a többi mennyiség szállítási határideje folyó évi augusztus 15-ike.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak 800 kor. biztosítékot letenni, mely biztosíték a vállalkozó költségére eszközölendő hiánytalan átvétel után fog visszaadni.

A kereseti összeg folyó évi október 15-én fog kifizettetni.

Részletes feltételek hivatalomnál megtekinthetők.

Pancsova, 1905. évi május hó 8-án.

Dr. Gyertyánffy,
 főszolgabíró.

4114/P. szám. 1905.

457-3.3

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temesbégavölgyi vizszabályozási társulatnak Tógyér község és ahhoz tartozó Ó-Szárcsa praedium érdekeltjei elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás a 3705/P. 1905. számú végzéssel folyamatba lépve, a helyszíni tárgyalásra határnapul 1905. évi május hó 18-ik napjának d. e. 9 órája Tógyér községhezához kiűzetett s akkorra a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben az összes telekkönyvi érdekelttek egyenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére már ki-nevezett gondnok, dr. Billitz Béla nagybecskereki lakos, ügyvéd megidézettnek azzal, hogy az érdekelttek elmaradása a kártalanítás felett hozandó határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása vagy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás a tógyéri 96. sz. tikvben felvett 841. hrsz. és a tógyéri 21. sz. tikvben felvett 790., 789., 788., 787., 786., 791., 793. és 792. hrsz. ingatlanokra vonatkozik.

Kelt Nagybecskereken, 1905. évi május hó 5. napján, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak tartott ülésében.

Dr. Bónis Béla, **Dr. Duka László,**
 kir. törvényszéki jegyző. kir. törvényszéki h. elnök.

Torda község előljárásgától.

479/1905. szám.

463-3.1

Averési hirdetmény.

Torda község képviselőtestületének 17/1905. kgy. számú határozata folytán közhírré tételük, hogy Torda község tulajdonát képező s az ittvarnoki határnál a „Csucská“-ban levő és 74 holdat tevő I-ső rendű dusan termett gyepfü lekaszállásra 1 holdas parcellákban készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek 1905. évi május hó 22-én délelőtt 8 órakor a helyszínen bérbe fog adatni.

Kelt Tordán, 1905. évi május hó 10-én.

Gábris Elek,
 jegyző.

Gulyás Iános,
 bíró.